

Ті, хто ухиляється від мобілізації, "виходять заміж" за жінок з інвалідністю

В Україні запрацювала ціла індустрія для шлюбів військовозобов'язаних із жінками, що мають інвалідність 1-2 групи. Відповідно до закону, чоловіки, які є єдиними опікунами дружини з першою чи другою групою інвалідності, мають право на відстрочку від мобілізації. Справа поставлена на потік – в інтернеті з'явилося багато пабліків із пропозиціями укласти фіктивний шлюб. Ціна питання – до 20 тис. грн.

Наскільки подібний метод ухилення від армії є дієвим – з'ясовував "Апостроф".

Знай – це кохання

У вітчизняному законодавстві чіткого визначення – що таке фіктивний шлюб, не існує. Відповідно до п. 2 ст. 40 Сімейного кодексу України, шлюб є фіктивним (і може бути визнаний недійсним за рішенням суду), "якщо він укладений жінкою та чоловіком або одним із них без наміру створення сім'ї та набуття прав та обов'язків подружжя". Ось, власне, і все.

Але що таке "без наміру створення сім'ї"? Чоловік та дружина – це вже родина. А те, що дітей немає – так не встигли ще завести. Права та обов'язки подружжя – вони повинні надавати один одному взаємну довіру, діяти разом на благо сім'ї, брати участь у сімейних витратах тощо. Як довести протилежне? Тим паче, якщо здоровий молодий чоловік вивозить, наприклад, непрацюючу літню дружину в Баден-Баден і забезпечує її лікування?

Варто зазначити, що шлюби з розрахунку – явище старе як світ. Заради грошей, прописки, спадкування майна... Нерівні шлюби з великою різницею у віці? Багаті старці одружилися на молоденьких дівчатах, а жінки у віці брали на утримання молодих хлопців. Усе це, загалом, фіктивні шлюби. Хоча спробуй, доведи – ну а що, раптом це велике кохання?

"Поки існуватимуть обмеження щодо виїзду громадян за кордон, люди шукатимуть способи – як ці обмеження обійти. Зокрема й шляхом укладання шлюбу. Тим паче, що кохання – це штука така... Це ще Алла Борисівна Пугачова довела. Якщо серйозно, то одруження з жінкою з інвалідністю - зараз це цілком законний спосіб уникнути мобілізації. Я б навіть це лазівкою не називав: все за законом. Почуття, любов. А хто хоче це спростувати – нехай пробує", – каже "Апострофу" керуючий партнер в адвокатському об'єднанні "Войченко та Дульський" Сергій Войченко.

Навіть якщо довести, що наречений заплатив нареченій "калим" - це навряд чи спричинить якісь серйозні наслідки.

"Докажуть, що одружився за гроші. Ну і що? Кримінальної відповідальності я тут не бачу, – зізнається юрист. – Максимум – почнуть звинувачувати у шахрайстві. Або

ухилення від мобілізації. Але наскільки це матиме судову перспективу... Все залежить від адвоката та зібраної доказової бази".

Бракований шлюб

Треба зазначити, що такий нерівний шлюб: коли кохана дружина – інвалід, та ще й набагато старша за чоловіка, напевно приверне увагу територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки. За чинним законодавством, призовники, військовозобов'язані та резервісти у разі зміни місця проживання або інших персональних даних (у даному випадку – одруження), зобов'язані у тижневий термін особисто повідомити про це місцевий ТЦК. Якщо не повідомлять - штраф, а у військкоматі про не цілком звичайне весілля швидше за все дізнаються.

"Ще за радянських часів РАЦСи повідомляли компетентні органи про підозрілі, з їх погляду, випадки. Наприклад, іноземець одружується з нашою громадянкою або навпаки, або суттєва різниця у віці. Зараз шлюбом з іноземцями нікого не здивуєш. А ось одруження молодого здорового чоловіка на жінці похилого віку на інвалідному візку точно приверне увагу. За великим рахунком, довести, що шлюб фіктивний – проблематично, але за чоловіка може взятися СБУ, і він здасть всі розклади. Ухилення від мобілізації точно припадають", – каже "Апострофу" сімейний адвокат Сергій Кушнір.

А таких наречених уже "беруть". Нещодавно у пункті пропуску "Староказаче" Одеської області прикордонники Білгород-Дністровського загону затримали чоловіка, який з метою виїзду за кордон уклав фіктивний шлюб.

"Відразу виникла підозра щодо підробки документів - жінка була значно старшою, а дата одруження збігалася з днем весільної подорожі за кордон. Було підключено СБУ, поліцію та чоловік у всьому зізнався. З'ясувалося, що 32-річний громадянин України скористався оголошенням в інтернеті - за 8 тис. гривень можна одружитися з жінкою з інвалідністю. Розписалися, жінці 56 років. До речі, потенційному втікачеві за додаткову винагороду надали таксі в пункт пропуску. Фіктивний шлюб чи ні – це не наша справа. І яка зараз доля цього чоловіка, не знаю. За кордон він точно не потрапив", – розповідає "Апострофу" речник Державної прикордонної служби України Андрій Демченко.

Цю лазівку для військовозобов'язаних, які хочуть ухилитися від мобілізації, можна перекрити за допомогою посилення сімейного законодавства України.

У законодавстві багатьох країн чітко прописано, що таке фіктивний шлюб та які санкції за нього передбачені. У, наприклад, фіктивний шлюб вважається федеральним злочином. Наприклад, у разі підозри, що шлюб укладено заради незаконного в'їзду в країну іммігранта, сім'я потрапляє під "ковпак": відстежуються всі нюанси сімейного життя, ледь не в ліжку не лізуть. Якщо доведено, що шлюб фіктивний, то липовий іноземний чоловік або дружина депортується (візи до США більше не бачити), а на іншу "половинку" чекає строк до п'яти років або штраф \$250 тис. Або те й інше одночасно.

Тож слово за законодавцями. Тим паче, що фіктивний шлюб – це не лише перетин

кордонів, а й шахрайські дії з нерухомістю, наприклад, чи спадщиною. Які також необхідно припиняти.